

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

RKR.610.5.2019.MK

Kraków, 23 lipca 2020 r.

DECYZJA Nr RKR -2/2020

Po przeprowadzeniu - wszczętego z urzędu - postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

I. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076), uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076), działanie **TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu** polegające na: nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy,

co jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i ust. 2 *ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076) i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 7 stycznia 2020 r.,

II. na podstawie art. 27 ust. 4 w związku z art. 26 ust. 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076) nakłada się na **TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu** obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów opisanego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, poprzez:

1) złożenie na stronie internetowej **TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu** (na moment wydania decyzji: www.taktofinanse.pl) jednokrotnego oświadczenia o następującej treści:

*„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaną w dniu ... lipca 2020 r. nr RKR .../2020 **TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu** informuje, że stosowała praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i ust. 2 *ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083).*

*Praktyka ta godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076). Decyzja Prezesa UOKiK nr RKR-.../2020 z dnia ... lipca 2020 r. dostępna jest pod adresem www.uokik.gov.pl”.*

w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji, w następujący sposób:

a) czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),

b) tekst powyższego oświadczenia wyjustowany,

c) czcionką pogrubioną (bold) fragment: „**TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu informuje, że stosowała praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy**”,

d) w górnej części strony głównej domeny www.taktofinanse.pl i na każdej innej stronie internetowej przedsiębiorcy zastępującej tę stronę w przyszłości, bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika; oświadczenie ma być widoczne przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),

e) czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,

f) fragment: „*Decyzja Prezesa UOKiK nr RKR-.../2020*” będzie stanowić hipertęcze prowadzące do strony internetowej https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf,

przy czym oświadczenie to będzie dostępne na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 3 (trzech) miesięcy od daty opublikowania.

2) przekazanie za pośrednictwem przedstawicieli TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu albo listem poleconym w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji każdemu konsumentowi, który w okresie od 16 maja 2016 r. do 6 stycznia 2020 r., przed terminem (przed zakończeniem umowy) spłacił pożyczkę udzieloną przez TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu, pisma zawierającego następującą informację:

„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaną w dniu ... lipca 2020 r. nr RKR-.../2020 TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu informuje, że stosowała praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 r., poz. 1083). Praktyka ta godziła w zbiorowe interesy konsumentów.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w związku z wcześniejszą spłatą przez Panią/Pana pożyczki w celu odzyskania nadpłaconej kwoty istnieje możliwość złożenia reklamacji wraz z podaniem numeru rachunku. Reklamację należy przesłać pocztą na adres: [TAKTO Finanse uzupełni adres] lub drogą mailową na adres: [TAKTO Finanse uzupełni adres mailowy]”.

3) dokonanie zwrotu - w ramach przysporzenia konsumenckiego - części opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, proporcjonalnie do okresu o który skrócono czas obowiązywania umowy pożyczki w związku z jej wcześniejszą spłatą, konsumentom, którzy, w okresie od dnia 16 maja 2016 r. do 6 stycznia 2020 r. spłacili pożyczkę w terminie wcześniejszym niż przewidziany w umowie i złożą reklamację, o której mowa w pkt II.2 niniejszej decyzji. Zwrotu tego TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu dokona, stosując tzw. metodę liniową, w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia złożenia reklamacji na numer rachunku bankowego wskazany w reklamacji.

III. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076) oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 *ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 i 695), w związku z art. 83 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076), postanawia się obciążyć TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu kosztami niniejszego postępowania w wysokości 34,70 PLN (słownie: trzydzieści cztery złote siedemdziesiąt groszy) oraz zobowiązać przedsiębiorcę do ich zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Prezes UOKiK”, „Prezes Urzędu”) przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością prowadzoną przez TAKTO Finanse z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu, nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca za niedozwolone¹.

Powyższe postępowanie zostało wszczęte w związku ze stałym, bieżącym monitorowaniem przez Prezesa UOKiK działań podejmowanych przez podmioty działające na rynku finansowym w zakresie m.in. treści wzorców umów.

W toku ww. postępowania uwzględnione zostały wyjaśnienia Spółki dotyczące m.in. rodzaju usług świadczonych na rzecz konsumentów oraz procedur związanych z udzielaniem pożyczek gotówkowych. Analizie poddany został również materiał dowodowy w postaci m.in. wzorców umów stosowanych w obrocie z konsumentami przez TAKTO Finanse Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (dalej: „Spółka”, „TAKTO Finanse”).

Wyniki analizy materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego wykazały istnienie podstaw do postawienia Spółce zarzutu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076, dalej „uokik”).

W związku z tym, postanowieniem nr RKR-89/2019 z dnia 25 listopada 2019 r. (karty nr 1-4) Prezes Urzędu wszczął przeciwko Spółce postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w sentencji decyzji.

Jednocześnie, postanowieniem nr RKR-88/2019 (karta nr 6) zaliczono w poczet dowodów postępowania materiał dowodowy z postępowania wyjaśniającego w postaci pism Spółki wraz z załącznikami.

Pismem z dnia 25 listopada 2019 r. (karty nr 570-571) Spółka została zawiadomiona o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Spółka ustosunkowała się do postawionego zarzutu w piśmie z dnia 12 grudnia 2019 r. (karty nr 572-573). TAKTO Finanse wskazało, że nie zgłasza w tym zakresie swoich zastrzeżeń, ponieważ: „Spółce znana jest treść orzeczenia Trybunału z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C 383/18, mającej za przedmiot wniosku o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (Polska) co do wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (...). Mając na względzie treść tego wyroku oraz dbałość o pro-konsumenckie podejście do prowadzonej działalności, podjęto już kroki mające

---

¹ Postępowanie prowadzone pod sygnaturą RKR-405-2/17/SJ/MK.

na celu dostosowanie się do idei zapadłego rozstrzygnięcia”. Spółka zadeklarowała zmianę swojej praktyki w postaci respektowania wniosków o zwrot części opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, proporcjonalnie do okresu o który skrócono czas obowiązywania umowy pożyczki w związku z jej wcześniejszą spłatą. W przedmiotowym piśmie nie wskazano jednak, w jaki sposób Spółka zamierza wyliczyć koszt obniżenia części opłat poniesionych przez konsumentów w razie wcześniejszej spłaty pożyczki oraz nie określono grupy konsumentów, którzy mieliby być uprawnieni do otrzymania wyżej wymienionego zwrotu, dlatego pismem z dnia 10 marca 2020 r. (karty nr 574-575) Prezes UOKiK zwrócił się do Spółki celem wyjaśnienia przedmiotowych kwestii.

W piśmie z dnia 31 marca 2020 r. (karty nr 576-615) Spółka przekazała Prezesowi UOKiK stosowne informacje dotyczące zasad obliczania i przyznawania konsumentom należnego im zwrotu części opłat w związku z przedterminową spłatą pożyczki. Następnie informacje te zostały potwierdzone i uszczegółowione przez TAKTO Finanse w pismach z dnia: 20 maja 2020 r. (karty nr 618-646), 7 maja 2020 r. (karty nr 647-649) oraz 18 czerwca 2020 r. (karty nr 650-652).

Zawiadomieniem z dnia 7 lipca 2020 r. (karta nr 653) strona została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy. Spółka nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Stan faktyczny:

Spółka prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000595762. Zakres prowadzonej przez Spółkę działalności obejmuje m.in. pozostałe formy udzielania kredytów (PKD 64.92.Z) i pozostałą finansową działalność usługową gdzie indziej niesklasyfikowaną, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (PKD 64.99.Z).

[dowód: wydruk z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący TAKTO Finanse sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu z dnia 8 lipca 2020 r. (karty nr 654-663)]

Spółka prowadzi działalność jako pożyczkodawca na terenie całej Polski (karta nr 12). Spółka udziela pożyczek² pieniężnych samodzielnie lub korzystając z usług pośredników (karta nr 12). W ofercie Spółki znajdują się pożyczki wieloratałne udzielane na okres od 6 do 36 miesięcy w wysokości od 500 zł do 10 000 zł (karta nr 12).

Spółka zawiera z konsumentami umowy w oparciu o wzorce o identycznej nazwie „Umowa pożyczki o nr...”, do których zastosowanie znajdują przepisy *ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1083, dalej „ukk”) (karty nr 12-14 i 361).

Na potrzeby zarzutu określonego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji należy także wskazać, że Spółka posługiwała się różnymi wzorcami umów w następujących okresach:

1. od 17 kwietnia 2016 r. do 4 lipca 2016 r.:

- umowa pożyczki zawierana na odległość (umowa zawierana za pomocą telefonu) [Z/UP/07/2016],
- umowa pożyczki zawierana na odległość (umowa zawierana korespondencyjnie, doręczana przez kuriera) [K/UP/07/2016],
- umowa pożyczki zawierana z udziałem pośrednika kredytowego [P/UP/07/2016].

---

² Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 1 ukk za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki, dlatego w dalszej części niniejszego postanowienia pojęcia te używane są zamiennie.

2. od 5 lipca 2016 r. do 13 lutego 2017 r.:

- umowa pożyczki zawierana na odległość (umowa zawierana za pomocą telefonu) [Z/UP/08/2016],
- umowa pożyczki zawierana na odległość (umowa zawierana korespondencyjnie, doręczana przez kuriera) [K/UP/08/2016],
- umowa pożyczki zawierana z udziałem pośrednika kredytowego [P/UP/08/2016].

3. od 14 lutego 2017 r.-18 marca 2020 r.:

- umowa pożyczki zawierana na odległość (umowa zawierana za pomocą telefonu) [Z/UP/02/2017],
- umowa pożyczki zawierana na odległość (umowa zawierana korespondencyjnie, doręczana przez kuriera) [K/UP/02/2017],
- umowa pożyczki zawierana z udziałem pośrednika kredytowego [P/UP/02/2017],
- umowa pożyczki zawierana przez Internet [DC/UP/02/2017].

4. od marca 2018 r. -18 marca 2020 r.:

- umowa wykorzystywana przy zawieraniu umowy pożyczki na odległość przy udziale pośrednika kredytowego - NewCommerce Services sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie za pomocą serwisu internetowego znajdującego się pod adresem www.bankovo.pl [Z/Bancovo/UP/01/2018]

Do każdego z tych wzorców stosowany był formularz informacyjny.

We wskazanych wzorcach Spółka zamieściła postanowienia o treści:

1. „W przypadku przedterminowej całkowitej spłaty pożyczki **Całkowity Koszt Pożyczki ulega obniżeniu (nie dotyczy to Oplaty przygotowawczej) o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania Umowy pożyczki chociażby Pożyczkobiorca poniósł je przed tą spłatą**”

Postanowienie o tej treści znajdowało się w następujących wzorcach umownych:

- §8.2 [Z/UP/07/2016],
- §8.2 [K/UP/07/2016],
- §8.2 [P/UP/07/2016].

2. „W przypadku przedterminowej całkowitej spłaty pożyczki **Całkowity Koszt Pożyczki ulega obniżeniu (nie dotyczy to Oplaty przygotowawczej oraz opłaty za udzielenie pożyczki) o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania Umowy pożyczki chociażby Pożyczkobiorca poniósł je przed tą spłatą**”

Postanowienie o tej treści znajdowało się w następujących wzorcach umownych:

- §8.2 [Z/UP/08/2016],
- §8.2 [K/UP/08/2016],
- §8.2 [P/UP/08/2016].

3. „W przypadku przedterminowej całkowitej spłaty pożyczki **Całkowity Koszt Pożyczki ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania Umowy pożyczki chociażby Pożyczkobiorca poniósł je przed tą spłatą. Opłata za udzielenie pożyczki nie zależy od okresu kredytowania i nie jest zwracana**”

Postanowienie o tej treści znajdowało się w następujących wzorcach umownych:

- §9.2 [Z/Bancovo/UP/01/2018],
- §9.2 [DC/UP/02/2017],

- §8.2 [K/UP/02/2017],
- §8.2 [P/UP/02/2017],
- §8.2 [Z/UP/02/2017].

[dowód: pismo TAKTO Finanse z dnia 10 sierpnia 2017 r. (karty nr 11-21), załączniki nr 1-22 do ww. pisma (karty nr 22-358), pismo TAKTO Finanse z dnia 10 maja 2018 r. (karty nr 361-365), załącznik nr 1 do ww. pisma (karty nr 366-370) pismo TAKTO Finanse z dnia 20 maja 2020 r. (karty nr 618-623), załączniki nr 1-3 do ww. pisma (karty nr 624-646)]

W odpowiedzi na zapytanie Prezesa UOKiK dotyczące wytłumaczenia, jakie koszty kredytu zwracane są konsumentowi w sytuacji spłaty całości lub części kredytu przed terminem oraz ich wymienienie i wskazanie, Spółka opisała w ten sposób swoją praktykę: „*W razie spłaty całości lub części kredytu wcześniej zwracana jest część opłaty prowizyjnej - część ta obliczana jest jako część nienależnej opłaty prowizyjnej będąca stosunkiem pomiędzy różnicą między pierwotnym dniem spłaty pożyczki, a datą zawarcia powiększoną o 15 dni, do różnicy pomiędzy datą spłaty pożyczki, a datą zawarcia powiększoną o 15 dni. Dla przykładu rozważmy pożyczkę udzieloną dnia 2 maja 2017 roku, spłaconą w całości 22 czerwca 2017 roku. Pierwotnie ostatnia rata przypadła na 25 kwietnia 2018 roku. Pożyczka ta miała być pierwotnie spłacona po 358 dniach, a została spłacona po 51 dniach. Zgodnie z umową kwota pożyczki wyniosła 1 200 PLN, opłata prowizyjna 360 PLN. Zgodnie ze wzorem podanym wyżej w związku z wcześniejszą spłatą ta kwota została zmieniona z 360 PLN do 37,80 PLN. Kwota 322, 20 PLN została nienaliczona”.*

[dowód: pismo TAKTO Finanse z dnia 10 sierpnia 2017 r. (karta nr 20)]

W toku prowadzonego postępowania Spółka wdrożyła następujące zmiany:

- wszyscy konsumenci, którzy dokonali przedterminowej spłaty swojego zobowiązania od dnia 7 stycznia 2020 r. otrzymują automatyczny zwrot części opłat (odpowiednio - opłaty przygotowawczej i opłaty za udzielenie pożyczki),
- wszyscy konsumenci, którzy dokonali przedterminowej spłaty swojego zobowiązania pożyczkowego, przed datą 7 stycznia 2020 r. (czyli przed datą wdrożenia automatycznego systemu wyliczenia wysokości opłaty ulegającej zwrotowi na rzecz konsumenta), od dnia 11 września 2019 r. mają możliwość złożenia wniosku o zwrot części opłat poniesionych przez siebie w związku z wcześniejszą spłatą pożyczki. Wszystkie wnioski rozpatrywane są pozytywnie, a różnica w wysokości pomniejszanej opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej zwracana jest konsumentowi,
- dokonano przeszkolenia pracowników oraz dostosowano wzorce dokumentów wdrażając od 19 marca 2020 r. nowe wzorce zawierający zmienione postanowienia dotyczące całkowitej wcześniejszej spłaty (obecne uniwersalne brzmienie we wszystkich stosowanych wzorcach umownych to: „*W przypadku przedterminowej całkowitej spłaty pożyczki Całkowity Koszt Pożyczki ulega proporcjonalnemu obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania Umowy pożyczki, chociażby Pożyczkobiorca poniósł je przed tą spłatą*”),
- kwotę obniżenia kosztów kredytodawca oblicza stosując metodę liniową.

[dowód: pismo TAKTO Finanse z dnia 12 grudnia 2019 r. (karty nr 572-573), pismo TAKTO Finanse z dnia 31 marca 2020 r. (karty nr 577-615), pismo TAKTO Finanse z dnia 20 maja 2020 r. (karty nr 619-646), pismo TAKTO Finanse z dnia 27 maja 2020 r. (karty nr 648-649), pismo TAKTO Finanse z dnia 18 czerwca 2020 r. (karty nr 651-652)]

Ocena prawna ustalonych faktów

naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa UOKiK prowadzona jest w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa UOKiK ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost

poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa UOKiK do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W opinii Prezesa UOKiK, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy zawarli ze Spółką umowę o pożyczkę oraz zdecydowali się na skorzystanie z uprawnienia do jej przedterminowej spłaty. Działanie Spółki nie dotyczyło interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja była identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawiało się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieją zatem podstawy do oceny zachowania Spółki pod kątem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

naruszenie art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 uokik przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy.

Stwierdzenie przez Prezesa Urzędu stosowania przez TAKTO Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wymaga zatem stwierdzenia łącznego zaistnienia następujących przesłanek:

- 1) kwestionowane zachowania są działaniami przedsiębiorcy,
- 2) zachowania te są sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami,
- 3) zachowania te naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.). W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły (art. 3 ww. ustawy).

TAKTO Finanse Sp. z o.o. jest osobą prawną prowadzącą działalność gospodarczą, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000595762. Z odpisu z tegoż Rejestru wynika, że Spółka prowadzi działalność w zakresie m.in. pozostałe formy udzielania kredytów (PKD 64.92.Z) i pozostałą finansową działalność usługową gdzie indziej niesklasyfikowaną, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (PKD 64.99.Z). Działalność TAKTO Finanse ma zatem charakter zorganizowany, ciągły i zarobkowy. Wobec powyższego należy uznać, iż Spółka spełnia przesłanki, jakich wyżej powołane ustawy wymagają do uznania podmiotu za przedsiębiorcę. W konsekwencji jej działania mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

sprzeczność działania Spółki z prawem lub dobrymi obyczajami

Na gruncie uokik sankcjonowane jest zachowanie przedsiębiorcy sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami. Sprzeczność z prawem działania lub zaniechania przedsiębiorcy może być ujmowana jako zachowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa stanowionego. Dobre obyczaje natomiast pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Naruszenie przez przedsiębiorcę przepisów prawa stanowionego lub dobrych obyczajów jest jednocześnie wyrazem naruszenia obowiązującego porządku prawnego, który obejmuje zarówno nakazy i zakazy

wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego, jak i nakazy i zakazy wynikającego z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów³. Rozważenia, przy ocenie możliwości przypisania przedsiębiorcy stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, wymaga zatem kwestia, czy jego zachowanie było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego lub dobrymi obyczajami.

Ustawodawca w art. 24 ust. 2 uokik nie wskazuje konkretnie jakiego rodzaju sprzeczność z prawem zachowania przedsiębiorcy stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Dla stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 ust. 1 uokik, wystarczy stwierdzenie sprzeczności zachowania przedsiębiorcy z prawem lub dobrymi obyczajami. Z tego względu, przedmiotem rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu będzie wykazanie, że w ustalonym stanie faktycznym Spółka dopuściła się naruszenia przepisu związanego z udzielanymi przez nią kredytami konsumenckimi, tj. art. 49 ukk.

W prowadzonym postępowaniu postawiono Spółce zarzut stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i 2 uokik, polegającej na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co może naruszać art. 49 ust. 1 i ust. 2 ukk. W stosowanych postanowieniach Spółka wprost określała te elementy pożyczki, jako niepodlegające zwrotowi.

Art. 49 ust. 1 ukk stanowi, iż w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed spłatą.

Natomiast zgodnie z art. 49 ust. 2 ukk w przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio.

W ocenie Prezesa Urzędu⁴ art. 49 ust. 1 ukk należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów takiego kredytu, niezależnie od ich charakteru i niezależnie od tego, kiedy koszty te zostały faktycznie poniesione przez kredytobiorcę, z tymże redukcja ta ma charakter proporcjonalny, tj. odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie - i to stanowi jedyny, wskazany w ukk, ogranicznik ustalenia redukcji kosztu kredytu związanego z jego wcześniejszą spłatą. Należy wskazać, że zgodnie z literalnym brzmieniem art. 49 ust. 1 ukk, przepis ten obejmuje swoim zakresem całkowity koszt kredytu. Definicja całkowitego kosztu kredytu zawarta została z kolei w art. 5 pkt 6 tej ustawy i zgodnie z tym przepisem obejmuje: „wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta”. Tym samym, art. 49 ust. 1 ukk nie wyłącza przedmiotowo możliwości obniżenia żadnego z rodzajów kosztów określonych w art. 5 pkt 6 tej ustawy. W ocenie Prezesa Urzędu nie jest uzasadniony pogląd, według którego ustawodawca na potrzeby tego przepisu wprowadza dwie kategorie kosztów: te, których wysokość lub powstanie zależy od okresu, na jaki udzielono kredytobiorcy kredytu, oraz te, które nie są zależne od tego okresu. Przyjęcie takiego podziału byłoby sprzeczne z definicją ustawową całkowitego kosztu kredytu

³ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. akt XVII AmA 45/07.

⁴ Wskazana w dalszej części niniejszej decyzji interpretacja przepisu została przedstawiona również w Stanowisku Rzecznika Finansowego i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim: https://rf.gov.pl/pdf/Stanowisko_UOKiK_RzF_1605016.pdf.

konsumenckiego, a także niespójne z konstrukcją ustawy o kredycie konsumenckim, jej istotą, celem i założeniami⁵. Okoliczność, iż opłata za udzielenie pożyczki i opłata przygotowawcza są elementem całkowitego kosztu kredytu, nie jest przy tym kwestionowana przez Spółkę. Art. 49 ust. 1 ustawy jasno wskazuje również, że rekalkulacja (redukcja) kosztów odnosi się nawet do tych kosztów, które już zostały poniesione przez konsumenta. Brak jest przedmiotowego wyłączenia kosztów podlegających redukcji określonych opłat jako jednej z kategorii kosztów.

Wskazana przez Prezesa Urzędu wykładnia art. 49 ukk znajduje również uzasadnienie w innej instytucji prawnej, która przewidziana jest w ustawie o kredycie konsumenckim. Art. 54 ukk przewiduje, że w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy, konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu, natomiast kredytodawcy nie przysługują żadne inne opłaty, z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej. Koszty, które zostały już poniesione przez konsumenta, a które mają rekompensować kredytodawcy koszty przygotowania umowy (w tym prowizja, a w przypadku Spółki opłata za udzielenie pożyczki lub opłata przygotowawcza, nawet jeżeli została pobrana jednorazowo), podlegają w takim przypadku zwrotowi. Ze względu na konieczność zachowania spójności ustawy o kredycie konsumenckim, nie znajduje zatem uzasadnienia powód, dla którego koszty prowizji (w przypadku Spółki opłata za udzielenie pożyczki lub opłata przygotowawcza) nie miałyby podlegać proporcjonalnej redukcji w przypadku przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta⁶.

W ocenie Prezesa Urzędu powyższe stanowisko znajduje również odzwierciedlenie w brzmieniu art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej Dyrektywę Rady 87/102/EWG (dalej: „Dyrektywa”), którego implementację stanowią art. 48 i art. 49 ukk. W zdaniu drugim wskazanego ustępu Dyrektywa stwierdza w sposób jasny i niebudzący żadnych wątpliwości, że konsument jest „uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy”. Dyrektywa jasno wskazuje, że obniżce podlegają nie tylko odsetki, ale również wszelkie pozostałe koszty, mieszczące się w definicji całkowitego kosztu kredytu. Przepis ten nie używa natomiast pojęcia „kosztów zależnych od długości trwania umowy kredytu”.

Pojęcie całkowitego kosztu kredytu, którym posługuje się art. 16 ust. 1 Dyrektywy, zostało zdefiniowane w art. 3 pkt g) Dyrektywy. Oznacza ono wszystkie koszty łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych. Całkowity koszt kredytu zgodnie z przywołanym przepisem obejmuje także koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt, jeżeli zawarcie umowy dotyczącej takiej usługi jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach.

Przyjęcie przeciwnej wykładni, zgodnie z którą art. 16 ust. 1 Dyrektywy przyznawałby konsumentowi prawo do uzyskania proporcjonalnej redukcji wyłącznie części kosztów - tych, których wysokość jest powiązana z okresem, na który kredyt został udzielony - nie znajduje uzasadnienia w jednoznacznej treści tego przepisu.

Należy zauważyć, że pojęcie „kosztów zależnych od długości trwania umowy kredytu” nie tylko nie zostało użyte w art. 16 ust. 1 Dyrektywy, ale w ogóle nie jest w niej stosowane ani też nie zostało w niej zdefiniowane. Pojęciem tym nie posługuje się też żaden inny akt prawa

---

⁵ Tak E. Rutkowska-Tomaszewska, Redukcja kosztów kredytu konsumenckiego a przedterminowa jego spłata w świetle art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, [w:] Studia prawno-ekonomiczne. t. C, 2016, s. 172.

⁶ Tak również E. Rutkowska-Tomaszewska, Redukcja kosztów kredytu konsumenckiego a przedterminowa jego spłata w świetle art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, [w:] Studia prawno-ekonomiczne. t. C, 2016, s. 169.

pochodnego. W konsekwencji należy stwierdzić, że w prawie unijnym nie istnieją normatywne kryteria rozróżnienia między kosztami powiązаныmi z długością trwania umowy i niepowiązаныmi z tą długością, które mogłyby być stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Ponadto należy mieć na względzie, że art. 16 ust. 2-5 Dyrektywy przyznaje kredytodawcy prawo do zastrzeżenia prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu. Celem tej regulacji jest umożliwienie kredytodawcy kompensacji kosztów, jakie może ponieść w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu przez konsumenta, przy czym możliwość zastrzeżenia takiej prowizji zgodnie z art. 16 Dyrektywy - jako wyjątek od zasady, że konsument ma prawo dokonać wcześniejszej spłaty kredytu bez ponoszenia kosztów z tego tytułu - jest ściśle ograniczona, a metodologia jej obliczenia została szczegółowo uregulowana. Rozwiązanie przyjęte w art. 16 ust. 2-5 Dyrektywy zabezpiecza więc już interes kredytodawcy w ten sposób, że pozwala mu skompensować stratę, jaką wyjątkowo mógłby ponieść w związku z faktem, że wcześniejsza spłata kredytu przez konsumenta wygenerowała po jego stronie koszty.

Podsumowując, w ocenie Prezesa Urzędu art. 16 ust. 1 Dyrektywy przyznaje konsumentowi, który dokonał całkowitej, wcześniejszej spłaty kredytu prawo do uzyskania proporcjonalnej obniżki całkowitego kosztu tego kredytu, to znaczy wszystkich kosztów określonych w art. 3 lit. g) Dyrektywy, nie zaś wyłącznie tych, których wysokość jest powiązana z długością trwania umowy kredytu.

Mając na uwadze zasadę prowsólnotowej wykładni prawa, w taki sam sposób rozumieć należy art. 49 ukk.

Stanowisko Prezesa UOKiK w przedmiocie wykładni art. 49 ust. 1 ukk zostało w pełni potwierdzone przez Trybunał Sprawiedliwosci Unii Europejskiej (dalej: TSUE). W wyroku z dnia 11 września 2019 r., sygn. akt C-383/18 (Lexitor), TSUE wskazał, że art. 16 ust. 1 Dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Jak wskazał Trybunał, obniżka całkowitego kosztu kredytu obejmuje również koszty, których wysokość nie jest zależna od okresu obowiązywania umowy.

Uzasadniając rozstrzygnięcie, TSUE przypomniał, że celem Dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Ów system ochrony opiera się na założeniu, że konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca zarówno pod względem możliwości negocjacyjnych, jak i ze względu na stopień poinformowania. W celu zagwarantowania tej ochrony art. 22 ust. 3 Dyrektywy zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, aby przepisy przyjmowane przez nie w celu wykonania Dyrektywy nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów. Tymczasem skuteczność prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłaby osłabiona, gdyby obniżenie kredytu mogło ograniczyć się do uwzględnienia jedynie kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależne od okresu obowiązywania umowy, ponieważ wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez przedsiębiorcę, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. Ponadto ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy. Trybunał podzielił w tym zakresie ocenę rzecznika generalnego co do tego, że zakres swobody działania, jakim dysponują instytucje kredytowe w swoich rozliczeniach i organizacji wewnętrznej, w praktyce bardzo utrudnia określenie przez konsumenta lub sąd kosztów obiektywnie związanych z okresem obowiązywania umowy.

Powyższe rozważania doprowadziły Trybunał do konkluzji wskazanej powyżej.

Tymczasem, z wyjaśnień Spółki udzielonych w zakresie zwrotu kosztów kredytu w sytuacji spłaty całości lub części kredytu przed terminem, jak również m.in. z treści zawieranych przez nią umów, wskazujących na to, że w ww. sytuacji koszty kredytu konsumenckiego nie podlegają obniżeniu o opłatę za udzielenie pożyczki i/lub opłatę przygotowawczą o okres, który skrócono czas obowiązywania umowy wynika, że Spółka stosowała odmienną interpretację art. 49 ukk. Spółka przyznała, że proporcjonalne rozliczenie z konsumentem dotyczyło jedynie opłaty prowizyjnej, co oznacza, że nie zwracała ona konsumentom należnych im części opłaty przygotowawczej i/lub za udzielenie pożyczki. Dopiero począwszy od 11 września 2019 r. dokonywała zwrotu części tych opłat konsumentom, którzy w przypadku przedterminowej spłaty zobowiązania pożyczkowego, wystąpili z wnioskiem o ich zwrot. Koszty kredytu konsumenckiego nie były zatem obniżane o część tych opłat przed nastaniem ww. daty.

Reasumując, w ocenie Prezesa Urzędu, działanie Spółki polegające na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, jest sprzeczne z art. 49 ust. 1 i 2 ukk.

Wobec tego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia zbiorowy interes konsumentów prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Zdaniem Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów: *jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.*

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy. Efektem naruszenia interesu prawnego może być naruszenie również stricte ekonomicznych interesów konsumentów (o wymiarze majątkowym). Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

W niniejszej sprawie skutkami działań Spółki dotknięta mogła zostać nieoznaczona grupa konsumentów, która zawarła ze Spółką umowę o kredyt konsumencki oraz zdecydowała się na skorzystanie z uprawnienia do przedterminowej spłaty kredytu. Stosowana przez Spółkę praktyka nie dotyczyła zindywidualizowanego kręgu osób. Nie mieliśmy tutaj również do czynienia z sytuacją, w której Spółka występowała ze swoją ofertą do poszczególnych, zindywidualizowanych konsumentów z osobna. Praktyka Spółki naruszała za to majątkowy

interes konsumentów, wyrażający się w niezwracaniu im w przypadku spłaty kredytów przed terminem określonym w umowach, części opłat, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umów.

Mając powyższe na uwadze, wobec udowodnienia wszystkich przestanków z art. 24 ust. 1 i 2 uokik, uznać należy za udowodnione stosowanie przez TAKTO Finanse Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Wykazanie zatem w niniejszej sprawie, że działanie Spółki miało charakter sprzeczny z prawem i naruszało zbiorowy interes konsumentów przesądza, iż działanie to miało charakter praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

zastosowanie art. 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 uokik nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 ww. ustawy. W takim przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania (art. 27 ust. 2 uokik), przy czym ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania zarzucanej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy (art. 27 ust. 3 uokik).

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, iż Spółka do 6 stycznia 2020 r. stosowała praktykę polegającą na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Jakkolwiek konsumenci mieli możliwość otrzymania zwrotu od 11 września 2019 r., to procedura zwrotu była uruchamiana jedynie na ich wniosek. Od 7 stycznia 2020 r. wszyscy konsumenci, którzy dokonali przedterminowej spłaty swojego zobowiązania otrzymują automatyczny zwrot części opłat (odpowiednio - opłaty przygotowawczej lub opłaty za udzielenie pożyczki). W związku z tym stwierdzono, że z dniem 7 stycznia 2020 r. praktyka określona w punkcie I sentencji decyzji została zaniechana.

usunięcie skutków naruszeń

Decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzająca zaniechanie jej stosowania, stosownie do art. 27 ust. 4 w zw. z art. 26 ust 2 uokik, może określać środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, m.in. w postaci: zobowiązania przedsiębiorcy do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o określonej treści lub formie. Katalog środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest przykładowy. W związku z tym Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę inne niż wymienione w ustawie środki usunięcia trwających skutków naruszenia, które są adekwatne do rodzaju stwierdzonego naruszenia oraz skutków, które to naruszenie wywołało. Ocena adekwatności działań zmierzających do usunięcia skutków niedozwolonego zachowania musi być dokonana z uwzględnieniem możliwie najszerszego kontekstu postępowania przedsiębiorcy, któremu zarzucana jest praktyka o trwających skutkach. Aby zapewnić skuteczność wywiązania się z obowiązku usunięcia przez Spółkę trwających skutków naruszenia opisanego w pkt I. sentencji decyzji, niezbędne jest również to, aby konsumenci, którzy zostali objęci przedmiotową praktyką, mogli się o takim obowiązku przedsiębiorcy dowiedzieć i wystąpić do niego z odpowiednim wnioskiem (reklamacją) o zwrot nadpłaconej kwoty.

Zastosowanie środków określonych w pkt II.1 i II.2 sentencji ma za zadanie usunięcie trwających skutków stosowania przez TAKTO Finanse praktyki, która negatywnie odbiła się na konsumentach, na drodze usunięcia naruszenia w warstwie informacyjnej, poprzez zapewnienie indywidualnym konsumentom wiedzy co do tego, jak powinno wyglądać zachowanie przedsiębiorcy zgodne z prawem oraz poinformowanie ich o skutkach decyzji,

co może się przelożyć na podjęcie przez nich odpowiednich działań na drodze sądowej lub reklamacyjnej w celu odzyskania nadpłaconych kwot. Jakkolwiek Spółka od 7 stycznia 2020 r. dokonuje automatycznego zwrotu powyższych kwot, to grupa konsumentów która dokonała spłaty kredytu przed tą datą może otrzymać zwrot jedynie z własnej inicjatywy, tj. na wniosek. Wprowadzenie procedury możliwości uzyskania zwrotu na wniosek, w praktyce ogranicza jej dostęp jedynie do konsumentów, którzy posiadają wiedzę o zakwestionowanej przez Prezesa UOKiK praktyce Spółki, dlatego niezbędne jest rozszerzenie grona potencjalnych odbiorców tej informacji. W tym celu zdaniem Prezesa Urzędu konieczne jest skierowanie do konsumentów jasnego i zrozumiałego komunikatu przy wykorzystaniu różnych kanałów komunikacji, który to komunikat wskaże konsumentom przedmiot rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK oraz wynikające z jego uprawomocnienia się skutki dla tej grupy uczestników rynku.

Ponadto, w pkt II.3 sentencji Prezes Urzędu nakazał dokonanie zwrotu części opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy pożyczki w związku z jej wcześniejszą spłatą, konsumentom, którzy w okresie od dnia 16 maja 2016 r. do dnia 6 stycznia 2020 r. spłacili pożyczkę w terminie wcześniejszym niż przewidziany w umowie i złożą reklamację, o której mowa w pkt II.2 sentencji. Organ uznał za zasadne objęcie środkami usunięcia skutków praktyki czynności podejmowane przez kredytodawcę od dnia publikacji stanowiska Rzecznika Finansowego i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie interpretacji art. 49 ukk. Przedsiębiorcy udzielający kredytów konsumenckich działali w tym okresie ze świadomością tego, jakie działania są uznawane przez organ ochrony konsumentów za nieprawidłowe. Usunięcie skutków naruszenia nie należy przy tym mylić z sankcją z tytułu jego dopuszczenia się przez przedsiębiorcę.

W ocenie Prezesa Urzędu, w niniejszym stanie faktycznym Spółka nie podjęła wszystkich czynności, które zapobiegłyby powstaniu lub zmierzały do usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W dalszym ciągu może ona dysponować środkami pobranymi od konsumentów z tytułu nieobniżania w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej przypadające na okres, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Jednocześnie konsumenci Spółki nie zostali przez nią poinformowani o należących im środkach finansowych, przez co w dalszym ciągu nie są w pełni świadomi, że środki te się im należą. Tym samym, w dacie wydania niniejszej decyzji nieusunięte pozostają tak ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne skutki dokonanych przez Spółkę naruszeń.

Z uwagi na konieczność wyeliminowania wyżej wymienionych trwających skutków praktyki, za środek najbardziej adekwatny do stwierdzonego naruszenia ekonomicznych interesów konsumentów Prezes UOKiK uznał nakazanie przedsiębiorcy zwrotu konsumentom - w ramach przysporzenia konsumenckiego - części opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej pobranej na podstawie umowy, proporcjonalnie do okresu o który skrócono czas obowiązywania umowy pożyczki w związku z jej wcześniejszą spłatą.

Prezes UOKiK uznał, że metoda obliczania obniżenia kosztów opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, która będzie zgodna z przesłankami z wyroku TSUE i zapewni odpowiedni poziom ochrony konsumentów, to metoda liniowa. Została ona także wskazana przez Spółkę jako stosowany przez nią sposób zwrotu. Metoda ta zakłada proporcjonalny zwrot tej części opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej, która dotyczy okresu, o który skrócono okres kredytowania. Formuła obliczenia kwoty zwrotu będzie wymagała ustalenia:

- jaka część kosztów opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej przypada na jeden dzień kalendarzowy;
- liczby dni, o które skrócono okres kredytowania (liczba dni od daty spłaty kredytu do daty jego wymagalności).

Kwota obniżenia opłaty za udzielenie pożyczki lub opłaty przygotowawczej będzie stanowiła iloczyn tego kosztu przypadającego na jeden dzień kalendarzowy i liczby dni, o które skrócono okres kredytowania.

Przykładowo, jeżeli klient zaciągnął pożyczkę w kwocie 6 150,00 zł na okres 24 miesięcy (730 dni), a koszty opłaty za udzielenie pożyczki oraz opłaty przygotowawczej wynoszą 512 zł, to część tych kosztów przypadająca na jeden dzień kalendarzowy pożyczki wynosi $512 \text{ zł} / 730 = 0,70 \text{ zł}$. Jeżeli pożyczka została spłacona wcześniej, po upływie 21 miesięcy, to okres kredytowania uległ skróceniu o 92 dni. Kwota, o jaką należy obniżyć wysokość opłaty za udzielenie pożyczki oraz opłaty przygotowawczej należnych pożyczkodawcy i zwrócić w nadpłaconej części pożyczkobiorcy, wynosi 64,40 zł. W toku postępowania Spółka wskazała, że w swojej praktyce postępuje się wskazaną metodą.

Stanowisko dotyczące tej metody Prezes UOKiK przedstawił również w dokumencie: *Stanowisko Prezesa UOKiK ws. interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim w kontekście wyroku TSUE z dnia 11 września 2019 r. ws. C-383/18 (Lexitor)* opublikowanym na stronie internetowej www.finance.uokik.gov.pl w ramach zakładki: *kredyty konsumenckie*⁷.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt II. Sentencji.

koszty postępowania

Na podstawie art. 80 uokik: *Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 ww. ustawy jeżeli w ramach prowadzonego postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, obowiązany jest ponieść koszty postępowania.* Podobnie w treści przepisu art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 i 695) wprowadzono wymóg, zgodnie z którym: *jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.* Natomiast stosownie do dyspozycji przepisu art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego - *do kosztów postępowania zalicza się (...) również koszty doręczenia stronom pism urzędowych.*

Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKiK w punkcie I sentencji niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przepisów uokik. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną w trakcie niniejszego postępowania administracyjnego. W związku z powyższym postanowiono obciążyć Spółkę kosztami postępowania w wysokości 34,70 PLN (słownie: trzydzieści cztery złote siedemdziesiąt groszy). Na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 uokik Prezes UOKiK wyznaczył stronie termin 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na uiszczenie kosztów niniejszego postępowania w wysokości 34,70 zł.

Koszty niniejszego postępowania należy uiszczyć **w terminie 14 dni** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Wobec powyższego, orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

---

⁷ <https://finance.uokik.gov.pl/kredyty-konsumenckie/stanowisko-prezesa-uokik-ws-interpretacji-art-49-ustawy-o-kredycie-konsumenckim-w-kontekście-wyroku-tsue/>.

pouczenie

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm., dalej „kpc”) - od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnoszone za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, pl. Szczepański 5, 31 - 011 Kraków.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie III niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 uokik oraz 479³² § 1 przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, pl. Szczepański 5, 31 - 011 Kraków.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 755 i 807), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w zw. z art. 32 ust 2 tej ustawy zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Na podstawie art. 103 ust. 2 wymienionej ustawy Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki. Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd. 1 wskazanej ustawy, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1 kpc strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Jednocześnie art. 117 § 3 kpc stanowi, że osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Zgodnie z art. 117 § 4 zd. 1 kpc wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Waldemar Jurasz
Dyrektor Delegatury w Krakowie

